

‘WAT DE VERFPRODUCENTEN FORMULEREN, MAKEN ONZE LEDEN AF’

De wieken en masten van windturbines, het pantser van een militair voertuig, het rek in een vaatwasser: ze zijn allemaal gecoat door bedrijven die zijn verenigd in de Vereniging ION. Nu Nederland tegelijkertijd wil verduurzamen, herbewapenen en elektrificeren, is deze grotendeels onzichtbare sector harder nodig dan ooit. Toch staat de branche onder druk door toenemende regeldruk, krappe marges en personeelstekorten, stelt directeur Jan Willem Beun.

TEKST: ADRIAAN VAN HOOIJDONK
BEELD: VERENIGING ION

Natlassen, poedercoaten, thermisch verzinken en galvaniseren zijn voor de meeste consumenten abstracte termen, maar de resultaten zien ze elke dag. Denk aan verzinkte hoogspanningsmasten die decennialang bestand zijn tegen weer en wind. Of aan gegalvaniseerde connectoren en bedrading voor cruciale onderdelen van het hoogspanningsnet en aan gecoate windturbiniewieken en -masten die corrosie en slijtage tegengaan. Ook het rek in de vaatwasser, een pantservoertuig en een radarinstallatie doorstaan de tand des tijds dankzij een beschermende laag die ION-leden aanbrenge.

“Wij zijn het verlengstuk van de verffabrikant en staan vaak het dichtst bij de eindproducent”, zegt Jan Willem Beun, directeur van de Vereniging Industrieel Oppervlaktebehandelend Nederland (ION). “Wat verfproducenten formuleren, maken onze leden af. De sector draagt bij aan duurzaamheid door bescherming van metalen, waardoor levensduur van objecten, zoals bruggen, wordt verlengd.”

Ledenaantal groeit gestaag

De Vereniging ION, die deze bedrijven bundelt, bestaat op 1 juli officieel 12,5 jaar en heeft, inclusief haar voorgeschiedenis, een historie van 70 jaar. Dat viert de vereniging met een feestelijke bijeenkomst voor leden en relaties. Beun had geen ervaring in de maakindustrie toen hij in februari 2023 aantrad, eerst als relatiemanager en sinds januari 2024 als directeur. Dat bleek in de praktijk geen probleem. Sterker nog, onder zijn leiding groeide het aantal leden van 263 naar ruim 300. Sinds zijn aantreden heeft Beun zich met zijn team van zes medewerkers en het bestuur ingezet om het werk van de vereniging en de toegevoegde waarde voor de leden zichtbaarder te maken. Zo is de Vereniging ION sinds dit jaar lid van MKB-Nederland en de Europese koepelorganisatie voor de oppervlaktebehandelingsindustrie (CETS). Het team breidde vorig jaar uit met een relatiemanager die regelmatig bij leden op bezoek gaat om te horen wat er speelt en welke rol de brancheorganisatie kan spelen in de collectieve belangenbehartiging.

Stem in Brussel en Den Haag

Met het lidmaatschap van CETS en MKB-Nederland is een breder draagvlak gecreëerd in de belangenbehartiging in Brussel. Daarnaast werd de vereniging vorig jaar ook lid van ESTAL, de Europese brancheorganisatie voor bedrijven die actief zijn in de oppervlaktebehandeling van aluminium. Via ESTAL is Vereniging ION actief vertegenwoordigd in de werkgroep BREF-STM (Surface Treatment of Metals and Plastics). De BREF is een Europees referentiedocument dat de Best Beschikbare Technieken (BBT) vastlegt voor de oppervlaktebehandeling van metalen en kunststoffen. “De BREF dateerde uit 2006 en was dringend aan vernieuwing toe. We hebben vanuit onze vereniging bijna 100 commentaren aangeleverd bij het IPPC-bureau in Sevilla om ervoor te zorgen dat het voor onze leden werkbaar en betaalbaar blijft”, licht Beun toe. “Zo proberen we op verschillende manieren in Europa dichter op het vuur te zitten.”

Marges staan onder druk

De orderportefeuilles bij de leden laten

A portrait of Jan Willem Beun, a middle-aged man with a bald head and glasses, wearing a brown turtleneck and a dark suit jacket. He is smiling slightly. A small 'ION' logo is visible on the lapel of his jacket.

‘Wij zijn het verlengstuk van de verffabrikant en staan vaak het dichtst bij de eindproducent’

Measure the visible and beyond.

Automatische filmaanbrenging voor betrouwbare resultaten

Automatische filmapplicatoren verbeteren de consistentie en reproduceerbaarheid van uitstrijkingen aanzienlijk. De applicatiesnelheid, de uitgeoefende druk en de operator hebben allemaal een directe invloed op belangrijke parameters zoals filmdikte, glans, dekking en kleur.

BYK-Gardner biedt een reeks automatische filmapplicatoren met een compact en lichtgewicht aluminium ontwerp. Deze systemen zijn zeer flexibel en geschikt voor vrijwel alle formaten uitstrijkkaarten, evenals voor verschillende applicatorbalken en draadgewonden staven.

Als aanvulling op deze uitstrijkmachines is er een ruime keuze aan handmatige applicatoren in diverse vormen en afmetingen, van draadgewonden staven tot speciale anti-zakingsapplicatoren. Als substraten levert BYK-Gardner uitstrijkkaarten met uitstekende kleur- en glanscontrole om stabiele, betrouwbare en reproduceerbare resultaten te garanderen.

www.byk-instruments.com

A member of ALTANA

 BYK

een wisselend beeld zien. Sommige bedrijven draaien op volle toeren met twee ploegen, terwijl andere met één ploeg volstaan. “We merken dat de marges onder druk staan”, zegt Beun. Door de crisis in het Midden-Oosten, de onzekere situatie rond de Straat van Hormuz en de oorlog in Oekraïne, heeft de Nederlandse maakindustrie te maken met stijgende energie-, brandstof- en transportkosten. Daarnaast staat de leveringszekerheid onder druk.

Verder wachten sommige leden op opdrachten van grote opdrachtgevers, zoals bijvoorbeeld ASML. Volgens Beun is nog onduidelijk hoeveel ‘s werelds belangrijkste leverancier van lithografiemachines de komende jaren gaat investeren.

Ook vanuit Defensie wordt veel werk verwacht. De komende jaren investeert de overheid onder meer miljarden in drones, anti-drone kanonsystemen, pantservoertuigen en radarsystemen. “Die moeten allemaal gecoat worden. Hiervoor is de lobby van onze branche richting Defensie gestart”, zegt Beun. “Hierbij werken we samen met andere brancheorganisaties, zoals de Koninklijke Metaalunie. We zetten ons ervoor in dat deze opdrachten bij Nederlandse bedrijven terechtkomen.”

Tegelijkertijd blijft het lastig om te concurreren met het buitenland. Zo liggen de energieprijzen in Duitsland een stuk lager doordat daar nog volop bruinkool wordt

gebruikt voor energieopwekking. In België is de situatie volgens hem aan het kantelen omdat de zuiderburen nu ook steeds meer last krijgen van netcongestie.

Volgens hem hebben ION-leden bovendien steeds meer moeite om een bedrijfsopvolger te vinden. Hij ziet dan ook een toenemende belangstelling van private equity om bedrijven in de sector over te nemen. “Dat leidt tot verlies van vakkennis en een focus op kortetermijnwinsten.”

Regeldruk blijft knellen

Hoewel politici in de afgelopen jaren meerdere malen hebben toegezegd de regeldruk te verminderen, merken de leden daar in de praktijk nog weinig van. Beun wijst erop dat er de afgelopen jaren 100.000 nieuwe ambtenaren zijn bijgekomen. Het zijn voornamelijk juristen, wat duidt op een verdere juridisering van de samenleving.

Het chroom-6-dossier loopt inmiddels al jaren en maakt deel uit van de revisie van het Europese stoffenbeleid REACH. Het Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA) beoordeelde op verzoek van de Europese Commissie de risico's die bepaalde chroom-6-stoffen vormen voor werknemers en de bevolking. ECHA pleit voor een verbod op bepaalde stoffen, maar daar is volgens Beun nog geen duidelijkheid over.

De meldplicht voor het gebruik van microplastics geldt voornamelijk niet voor de ION-leden. “Dat hebben we recent vernomen. Met alle wet- en regelgeving lijkt het er soms op dat Europa van de kunststofindustrie af wil, maar dat is in mijn ogen een volstrekte utopie.”

Kaderrichtlijn Water

Een ander belangrijk dossier voor de leden is de Kaderrichtlijn Water (KRW). Volgens Beun hebben de leden niet alleen te maken met een beperkte beschikbaarheid van drinkwater, maar ook met steeds strengere lozingseisen. Nederland moet in januari 2027 aan de doelen van de KRW voldoen, maar ondanks jarenlange inspanningen voldoet nog altijd geen enkel waterlichaam volledig aan die eisen.

“Onze leden proberen het afvalwater uit hun procesbaden zo schoon mogelijk te lozen”, benadrukt Beun. “Ze investeren in waterzuiveringstechnieken en waterhergebruik. Ik zou haast stellen dat het afvalwater soms schoner is dan het water dat uit de kraan komt.” Tegelijkertijd is het soms onduidelijk aan welke lozingseisen, voor lozingen op riool of oppervlaktewater, de leden moeten voldoen.

De beperkte beschikbaarheid van drinkwater speelt volgens hem vooral in het oosten van het land. Vitens dreigt met boetes wanneer bedrijven een vastgesteld verbruiksplafond overschrijden. Sommi-

---

‘De VVVF maakt zich net als wij sterk voor het behoud van de maakindustrie’

---

ge bedrijven krijgen bovendien geen drinkwateraansluiting meer en moeten zelf oplossingen zoeken. ION-leden investeren mede daarom steeds vaker in regenwateropslag.

Personeelstekorten

De sector kampt niet alleen met vergrijzing, maar is ook afhankelijk van arbeidsmigranten. Deze werknemers komen vooral uit Oost-Europa en worden door ION-leden ingezet als flexibele schil. Politieke ontwikkelingen maken arbeidsmigratie echter steeds lastiger, stelt Beun. Robotisering en automatisering zijn daarom extra urgent. Dat werd onlangs nog eens benadrukt in een TNO-rapport. De productiviteit van de maakindustrie moet volgens TNO met minimaal 50 procent omhoog, anders heeft Nederland binnen tien jaar geen maakindustrie meer. En dat terwijl de maakindustrie goed is voor 7 procent van het bruto binnenlands product (BBP) en daarmee een van de belangrijkste pijlers van de Nederlandse economie vormt.

“Onze sector kan meer robotiseren en automatiseren”, reageert Beun. “Natlakken en poedercoaten zou in sommige processen prima met robots kunnen. Galvaniseren of anodiseren vereisen meer handwerk.” Bovendien staan de marges in de sector onder druk waardoor de bedrijven beperkte investeringsruimte hebben. “Bedrijven kunnen het geld maar één keer uitgeven. En vergeet niet dat de salarissen de afgelopen jaren behoorlijk zijn gestegen.”

Daarnaast moeten de leden aan veel wet- en regelgeving voldoen als ze willen robotiseren. Ook moet er voldoende ruimte zijn om robots te kunnen plaatsen. “Er moet een kooi omheen en daar is niet overal plaats voor.” Deze praktische bezwaren nemen niet weg dat er wel degelijk interesse is in de mogelijkheden van robotisering. Daarom organiseert Vereniging ION binnenkort een themadag met Breda Robotics om te kijken wat robotisering voor de branche kan betekenen.

Banden VVVF versterken

Nu de Vereniging ION de interne organisatie verder heeft gestroomlijnd, is het volgens Beun tijd om de banden met de VVVF te versterken. “De VVVF maakt zich net als wij sterk voor het behoud van de maakindustrie. Ook willen we graag samen optrekken in belangrijke dossiers, zoals diisocyanaten.” Sinds 9 april dit jaar gelden in Nederland nieuwe, strengere grenswaarden voor blootstelling aan diisocyanaten. Deze wijzigingen, gebaseerd op Europese regelgeving, zijn bedoeld om werknemers beter te beschermen tegen gezondheidsrisico's. Voor bedrijven in onder meer de (oppervlakte)techniek, coating- en onderhoudssector betekent dit dat het arbobeleid en de beheersmaatregelen opnieuw tegen het licht moeten worden gehouden. Hoewel de regelgeving al is ingegaan, en er een overgangsregeling tot en met 31 december 2028 is, is het volgens Beun verstandig om nu al stappen te zetten. De overgangsperiode biedt ruimte om processen, ventilatie en beschermingsmaatregelen aan te passen.

ZET CIRCULARITEIT OP 1

Procesmachines worden nog steeds weggedaan wanneer ze overbodig zijn geworden en dat vinden wij zonde.

In het hergebruiken van overtollige procesmachines zit namelijk nog veel waarde én het is beter voor het milieu.

Bent u op zoek naar nieuwe machines voor uw productieproces? Overweeg dan eens de vele voordelen van gebruikte machines van Foeth:

- ✓ **Grootste voorraad - meeste keus**
- ✓ **Machines zijn direct leverbaar**
- ✓ **Betrouwbare en bewezen kwaliteit**
- ✓ **Inruil en verkoop aan Foeth mogelijk**

Daarnaast voorkomt de inzet van een gebruikte machine de uitstoot van gemiddeld 4,43 ton CO₂ die vrijkomt bij de productie van een nieuwe!

Ga voor groen en profiteer!

FOETH

REUSE TO REDUCE

PREMIUM KWALITEIT MACHINES

2800+ ITEMS OP VOORRAAD

VOLLEDIG GETEST EN GEREVISEERD

TECHNISCHE EXPERTISE EN SUPPORT

